

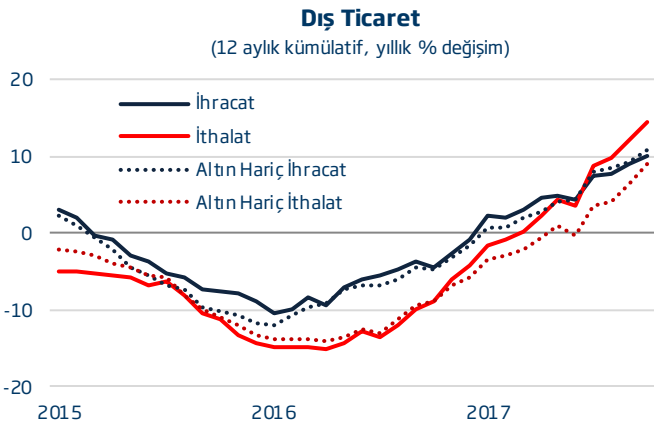
	Ekim		Δ (%)	Ocak-Ekim		Δ (%)
	2016	2017		2016	2017	
	(milyar USD)					
İhracat	12,8	13,9	9,0	117,0	129,0	10,3
İthalat	17,0	21,3	25,0	163,3	190,2	16,5
Dış Ticaret Dengesi	-4,2	-7,3	73,9	-46,3	-61,2	32,1
Karşılama Oranı (%)	75,2	65,6	-	71,6	67,8	-

Dış ticaret açığında genişleme sürüyor.

Dış ticaret açığı Eylül ayında olduğu gibi Ekim'de de hızlı artış kaydetmiştir. Bu dönemde ihracat %9 artarak 13,9 milyar USD olurken, ithalat hacmi %25 ile hızlı yükselerek 21,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece, dış ticaret açığı yıllık bazda %74 oranında genişlemiştir.

Yılın ilk 10 ayında ise ihracat yıllık bazda %10,3, ithalat %16,5 yükselmiştir. Bu dönemde dış ticaret açığındaki artış %30'u aşarken, geçen yıl %71,6 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı %67,8 düzeyine inmiştir.

Altın ticareti yıl genelinde olduğu gibi Ekim'de de dış ticaret dengesindeki bozulmada rol oynamaya devam etmiştir. 12 aylık kümülatif verilere göre %24,8 düzeyinde gerçekleşen dış ticaret açığındaki genişleme, altın ticareti hariç tutulduğunda %4,5'e gerilemektedir. Bu dönemde net altın ticareti, toplamda 71 milyar USD olan dış ticaret açığının 9 milyar USD'lik kısmını oluşturmuştur.

Otomotiv ve makine ihracatında olumlu görünüm...

Motorlu kara taşıtları ile kazanlar ve makineler ihracatındaki olumlu performans Ekim'de de sürmüştür. Bu dönemde en fazla ihracatı yapılan ilk 15 kalem arasında yalnızca biri (kıymetli taşlar ve metaller) yıllık bazda gerilemiştir. Yılın üçüncü çeyreğinde ivme kaybeden demir çelik ihracatı Ekim'de yeniden hız kazanmıştır. Bu dönemde ihracatımızın yaklaşık %50'sini gerçekleştirdiğimiz para birimi olan eurodaki değer kazancının da ihracat performansını desteklediği izlenmektedir. EUR/USD paritesindeki yıllık yükseliş Ekim'de %7'ye yaklaşmıştır.

Enerji ithalatı dış ticaret açığı üzerinde yukarı yönlü baskı yaratmaya devam etti.

Altın ithalatındaki güçlü seyre ek olarak enerji ithalatı da dış ticaret açığını yukarı yönlü baskı altında bırakmaktadır. Ekonomik aktivitedeki toparlanma ve petrol fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle enerji ithalatı Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %36,1 ile hızlı artmıştır. Bu dönemde inşaat sektöründeki büyümeye bağlı olarak demir çelik ithalatındaki artış da öne çıkarken, birçok sektöre girdi sağlayan organik kimyasal ürünlerin ithalatındaki güçlü seyir dikkat çekmektedir.

En Fazla İthalatı Yapılan İlk 10 Fasl

(Ocak-Ekim 2017)

Ekonomik aktivitede gözlenen canlılık ara malı ithalatına yansımaya devam etmektedir. Ara malı ithalatı TL'deki hızlı değer kaybına rağmen Ekim'de yıllık bazda %35,2, Ocak-Ekim döneminde %27,5 artmıştır.

Yılın ilk aylarında zayıf seyreden tüketim malı ithalatı Eylül ayının ardından Ekim'de de toparlanma kaydetmiştir. Yatırımların seyrinde belirleyici olan sermaye malı ithalatı da son dört aydır ılımlı bir büyüme sergilemektedir.

Başlıca ihracat pazarlarımız...

En fazla ihracat yaptığımız ülke olan Almanya'ya yönelik ihracatımız olumlu seyretilmektedir. İkinci ihracat pazarımız İngiltere'ye yönelik ihracatta ise yılın neredeyse tamamında yıllık bazda düşüş kaydedilmiştir. Son yıllarda ihracatımızdaki payı artma eğiliminde olan ABD, başlıca ihraç pazarları arasında üçüncü sırada yer almaktadır. ABD'ye yönelik ihracatımız Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %33 civarında artmıştır.

Beklentiler...

Yıl genelinde olduğu gibi Kasım ve Aralık aylarında da petrol fiyatlarındaki olası bir yükselişin yanı sıra yurt içinde talebin canlı seyri dış ticaret açığı üzerinde genişletici yönde etkide bulunabilecektir. Diğer taraftan, AB ekonomilerindeki iyileşmenin sürmesinin ihracat kanalıyla dış ticaret dengesindeki bozulmayı sınırlandırması beklenmektedir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Ayşim Kalkan - Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.